

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K

EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlósy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Tisztviselői nyomor

Sok tintát elpocsekoztak már erre a témára, de még több könny hullott azokra a megindító sorokra, amiket naponta kapunk egy-egy tisztviselőtől, vagy özvegytől, aki keservesen panaszkodik tőrhetetlen helyzetét. Juttatott is az állam egy-két morzsát a szűkölködő asztalra, mint legutóbb némi naturáliák ígéretése képében, de bizony az a minden képzeletet meghaladó lerongyolódással soha lépést tartani nem tudott.

A gyáros, a kereskedő, iparos, gazda, munkás és cseléd jövedelme többé-kevésbé alkalmazkodott a megélhetési viszonyokhoz, hiszen a maga tisztességes polgári hasznát legalább is olyan százalékban számította hozzá például a kereskedő a drágán beszerzett áruhoz, mint az olcsó világban. Az a hordár 60 fillér helyett 10—20 koronáért viszi el a levelemet a szomszéd utcába; a fát 3 korona helyett 120 koronáért vágja fel, a rátarti magyar s míg a békében 11 tojást kaptam 40 fillérért, ma egy darabért kell fizetnem 2—3 koronát a tanyasi jó asszonynak, aki a jól tojózott, egy kicsit tén meg is keresztelt tej literjéért 20 fillér helyett 7—8 koronát követel.

S még ha csak így volna! Azonban a háború alatt oly nagy mérvű vagyon eltolódások állottak be, oly óriási vagyontöbbletek és pénzmegtörölődések keletkeztek, hogy számtalan ember van, akinek teljesen közönyös az, hogy naponta 200 vagy 400 koronába kerül a napi élelme. Ezeknek semmi se drága. Ezek most oly mohósággal habzsolják az életet, oly kiméretlen önzéssel falnak el mindent más elől, hogy már ez maga elegendő volna arra, hogy az árak szédületesen fölemelkedjenek. Te szegény, jobb napokat látott koros uri asszony, te magasrangu tisztviselő neje, nem vagy képes cselédtet tartani, mert a zsidó kétszer annyit fizet; sovány kosztodat fitymálja a mindenes, mert a zsidónál jobb kosztot kap, mint amilyet te önmagadnak megengedhetsz.

Igen, a tisztviselő, a fix-fizetéses alkalmazott s különösen a köztisztviselő az, akire a drágaság a legelviselhetetlenebb. Ha végig nézek rajtuk, ha látom sápadt, becsületes arcokat, ha látom titkolt, takargatott szegénységeket, könnybe lábad a szemem s öklöbe szorul a kezem. Ugy tekintek benneteket, mint a becsület vértanúit, akik örökös szegénységi fogadalmat tettek. Örök dicsősége a magyar tisztviselői karnak, hogy nem züllött le arra a balkáni színvonalra, amit bocskoros vendégeinknél, még a tisztelnél is nap mint nap saját szemünkkel látunk. Hűséggel állja a posztot a magyar köztisztviselő, mint a becsületes katonai őrszem, aki hidegben, szélben, ellenesség golyózáporában kitart s megvárja a felváltást, még ha belepusztul is.

Az V. fizetési osztály az a legmagasabb polc, aminek elérésére a köztisztviselő számíthat. Már akkor miniszteri tanácsos, kuriai bíró, szóval „méltóságos ur”. S kap elcsészelt kezéhez fizetés és mindenféle járulékok címén összesen 1300—1400 koronát! Főhet aztán a feje, hogy lakást fizessen-e belőle, vagy gyerkeinek cipőt vegyen rajta, vagy magának kalapot, újat a hajdan fekete és hajdan kemény helyett. Ömerünk bírói, aki két napi szabadságot kért a vezető bírótól s ennek kérdésére röstelkedve kellett elmondania, hogy otthon kell maradnia, mert talpaltatni küldi „a” cipőjét. A másik a tárgyalást meleg májusban felsőkabátban vezető, mert alsókabátja, inge olyan állapotban van, hogy azt a bírói tekintély alá-

szállítása nélkül nem mutogathatja. S ezekre az emberekre, ezeknek a becsületére élet-halál fölötti döntés, milliós vagyoni érdekek elbírálása van bízva. S jaj a társadalomnak, ha a bíró megtántorodik.

Intézményesen, radikálisan és haladéktalanul meg kell adni a módot a tisztviselők megélhetésére. Tisztességes munka tisztességes díjazást érdemel. Az az igazi, jól értelmezett demokrácia, amely a munkát megbecsüli. Erre

a célra kell lenni segítségnek, ha a föld alól teremjük is elő.

Elgondolkozunk rajta, mi lehet az oka annak, hogy épen a köztisztviselők azok, akik az összes társadalmi osztályok közt a legsanyarubb viszonyok között tengődnek. Önkéntlenül is fölmerül bennünk az a gondolat, hogy valami különös okának kell lennie. Talán csak nem az, hogy 90 százalékjuk keresztyén?

Bénárd miniszter írja alá a békeszerződést

A miniszter hétfőn este elutazott

Budapest, június 1. (N. St. t. j.) Félhivatalosan jelentik: A hétfőn délutáni minisztertanács határozata alapján a magyar kormány nevében dr *Bénárd Ágoston* munkaügyi és népjóléti miniszter, továbbá *Drasche-Lázár Alfréd* rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter fogják Párisban aláírni.

Budapest, június 1. (N. St. t. j.) Beavatott helyről arról értesülünk, hogy a kormány a békeszerződés aláírására kiküldött delegációt csak a legnagyobb nehézségek között tudta az utolsó percben összeállítani. Az *Apponyi* gróf lemondása után kombinációba vett *Teleki* gróf nem jöhetett számításba, mert megszállott területről származik, *Soos* honvédelmi miniszter pedig kénytelen volt visszaadni megbízatását, így az összes miniszterek sorba kerültek és egyedül *Bénárd* dr vállalta elismerésre méltó önfeláldozással a legnépszerűtlenebb feladatot.

Budapest, június 1. (N. St. t. j.) Hétfőn este 9 óra 20 perckor robogott ki a keleti pályaudvarról az a vonat, melyen *Bénárd Ágoston* dr népjóléti miniszter, *Drasche-Lázár Alfréd*, *Csáky Imre* és *István* grófok és *Kállay Tibor* államtitkár, valamint a budapesti francia misszió részéről gróf *Sermage* őrnagy utaztak Párisba. A vonat indulása előtt *Bénárd* miniszter az újságíróknak a következőket mondotta:

— Az elképzelhető legfájdalmasabb lelki állapotban indulok az utra, hogy aláírjam a békeszerződésnek nevezett önkényes határozatot. De azzal a meggyőződéssel írom alá, hogy az nem a mi hősi halálunk megpecsételése lesz, hanem egy örökös memento, mely kétszeres munkára és kitartásra fog serkenteni mindenkit, aki magyar. Memento arra, hogy tetszhalálunkból ismét életrekeljünk...

Rubinek a gabona áráról

Ötszáz és ezerkoronás árakat kíván

Budapest, június 1. (Nemzeti St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülésén *Gaál Gaszton* multkor félreértett szavait magyarázta és utána *Rubinek Gyula* miniszter szólalt fel. Ő is a szabadforgalom alapján áll. — Kijelenti, hogy most még nincsen semmiféle terméstervezete készen. A kormánynak nagy gondot okoz, hogy ezt a kérdést igazságosan rendezze. Este különben közös pártértekezlet lesz ez ügyben. — A kormány három és fél millió métermázsza gabonát akar lefoglalni az ellátatlanok részére. Ezután kiterjeszkedik az állam finansziális érdekeire és bejelenti, hogy az államnak 15 milliárd korona deficitje van és a pénzügyminiszter óriási adókat lesz kénytelen behozni. Olyanokat, amelyeken mindenki csodálkozni

fog közülünk. Valutánk 4000 százalékot esett 1914. óta és ez az oka a rendkívüli drágaságnak.

A kivétel az állam feladata volna. Körülbelül 20 millió mm. gabonatermésre számíthatunk. Ebből 3 és fél millió az ellátatlanok részére, 3 millió a jövő évi vetőmagra szükséges, a többi pedig szabad forgalom tárgyát képezné. Ő megasnak tartja a *Gaál* által újabban kimutatott 761 korona mázsánkénti árat. Szerinte 500 K-val venné át az állam a 3 és fél millió mm. gabonát az ellátatlanok részére, a kivételre szánt mennyiséget pedig 1000 K-ért fizetné métermázsánként.

A miniszter végül azon reményének adott kifejezést, hogy jövőre már semmiféle lefoglalásra és korlátozásra nem lesz szükség

Mit mondanak a falragaszok?

Titkos üzenet Párisba

Budapest, június 1. (Nemz. St. tel. jel.) Ma reggel a főváros egyes utcáin aláírás és minden nyomdai jelzés nélkül a következő tartalmu falragaszok jelentek meg: „Magyarok! A békeszerződést a gyenge kormány aláírta. Nem volt joga hozzá. A szerződés semmis. Senkit sem köt. Soha el nem ismerjük. Nem mondunk le soha hazánk ezeréves határaitól. Nem mondunk le soha idegen iga alatt szen-

vedő testvéreink millióiról. Visszaszerezzük drága hazánkat! Készüljön mindenki az új harcra!”

Megtartják a spaai-értekezletet

Milano, június 1. (Nemz. St. tel. jel.) A *Secolo* értesülése szerint a spaai értekezlet június 21-én ül össze.

Zászlóavatás

Diszeloadás, zászlószentelés és sportünnepély

Megirtuk nemrégiben, hogy a debr. házi-
ezred fényes és emlékezetes ünnepély keretében
fogja a város hölgyközönségének gyönyörű
katonazászlót felavatni és felszentelni. Ez az
ajándékát, a hivatalos ezred ünnepély f. hó 5-án
és 6-án lesz a következő sorrenddel:

Diszeloadás a színházban

A zászlószentelés előestélyén, június hó
5-én (szombaton) 8 órai kezdettel a Csokonai
színházban diszeloadás lesz a következő mű-
sorral:

1. Magyar zenenyitány. Játssza a házi
ezred vonózenekara, Nóth Antal ezredkarmester
vezetésével.
2. Prologus. Mondja dr Winklerné, Ret-
teghy Margit.
3. Ünnepi beszéd. Tartja dr rugonfalvi
Kiss István egyetemi tanár.
4. a) Magyar műdalok, dr Tulay zongora
kíséretével.
b) Magyar népdalok. Cigányzenekísérettel
énekli dr Szűcs Gézáé.
5. Verseiből felolvas Szilágyi Béla székely
főhadnagy.
6. A zászló. Egyfelvonásos dráma. Irta:
Than Gyula.

Szereplők:

Avarnó — — — — — Bakoss Sarolta
Árpád, fia — — — — — Lukács Béla,
Szomszéd — — — — — Rendelányi alh.
Egy férfi — — — — — Bornemissza hpi.

(Szünet)

A háziezred vonós zenekara magyar szer-
zeményeket játszik.

7. Kurucz táborítűzek. Korrajz, összeállí-
totta dr Jóna Ödönné. Szereplők: Bihari Ákos,
Bihari László főhadnagy, dr Bóka Tibor, Liszt
Nandine, Wolff Giitta. Atoborzót debreceni ur-
leányok és tiszték járnak.

8. „Mikes hazajött.“ Melodráma. Irta és
zenéjét szerelte Szilágyi Béla székely fhn. A
szerző zongorakíséretével szavalja Nagy Endre
hadnagy.

9. „Magyar Strassburgok.“ Élékép, ösz-
szeállította és rendezte Bihari Ákos. Az élőkép
alatt a házi ezred zenekara a Himnuszt fogja
játsszani.

A közlegelőkről

Nyomasztólag hat pénzünk elértéktelene-
dése úgy a magán, mint az államháztartásra,
de talán legnyomasztóbban a város saját ház-
tartására.

Az természetes, hogy az éveken át rend-
szertelenül vitt városi háztartásban felmerült
adósságokat, dacára a város nagyértékű ingat-
lanjainak, azok jövedelméből fedezni lehetet-
len, de a halasztást nem tűrő és megoldást váró
szociális intézmények megvalósítása elől sem
lehet elzárkózni. Ilykép nem marad más hátra,
minthogy a főszámvevő kénytelen minduntalan
azon törni a fejét, hogy milyen új adókat lehet
kivetni, vagy mikor van itt az ideje a pótdólt
lehetőleg észrevétlenül fejtebb emelni, avagy
egyik-másik ingatlant elárvereztetni.

Eddig még hagyján. De az, hogy az
egyik fél szociális igénye egy más fél rovására
legyen kielégítve, az talán még sem járja. Áll
ez különösen a város körül fekvő amegy is
kis és rossz közlegelőkre. Az természetes,
hogy a legjobban sújtott tisztviselőknél vala-
mint nemzeti hadseregünknek konyhakertészet
céljából földet juttatni kell, de az már kevésbé
természetes, hogy erre a célra tisztán a na-
gyobb közvetlen jövedelmezőség okából az
amegy is csekély közlegelőinket használja fel
a tanács. Ha ezek a közlegelők a számvétség
kimutatása szerint nem is jövedelmeznek any-
nyit, mint a tervbevett kihasználás folytán, a
közlelemezés szempontjából annyira fontosak
mégis, hogy minden más szempont eltörpül
melléjük. Kis emberek, kis existenciák tehene,
kecskéje, lova stb. legel rajtuk, olyan embe-
reké, kik naponta városba szállítják a tejet,
kiknek nem áll módjukban takarmányt venni,
vagy hozni, kiknek létkérdésük, hogy a lege-
lők oly terjedelemben maradjanak meg, hogy
állataik a szükséges táplálékhoz jussanak.

De fontosok még abból a szempontból

Helyárak: Kispáholy, földszinti és I. eme-
leti 100 kor. Földszinti családi páholy 150 kor.
I. emeleti családi páholy 120 kor. II. emeleti
páholy 60 kor. Támlásszék első sor 25 kor.,
első rendű támlásszék és pótszékek 20 kor.,
másodrendű támlásszék 15 kor., harmadrendű
támlásszék 14 kor., erkély első sor 10 kor.,
erkély második sor 8 korona.

A karzati, többi ülő és állóhely a legény-
ség számára bocsátatik.

A jegyek szerdától kezdődőleg Antalffy
József Szent Anna-utcai könyvkereskedésében,
az előadás estélyén pedig a színházi pénztárnál
kaphatók.

Az zászló felszentelése

Június 6-án vasárnap délelőtt 9 órától a
debreceni áldozatkész magyar társadalom ado-
mánya, a magyar urinők fáradhatatlan, a ro-
mán megszállás alatt veszélyt nem ismerő mun-
kájával elkészített hivatalos zászló felszen-
telése a Szent Anna utca végén levő Pavillon
laktanya udvarán.

A zászlószentelés ünnepe teljes katonai
diszben, tábori mise keretében az egyes fele-
kezetek lelkesi áldásával, szegbeveréssel stb.
fog lefolyni.

Sportünnepély

Június 6-án délután 3 órai kezdettel a
nagyerdőn, a polgári lövölde melletti tisztáson
a házi ezred és a helyőrségen levő csapatok
legénységének részvételével sportünnepély tar-
tatik a következő programszámokkal: 1. 100
méteres síkfutás. 2. Súlydobás. 3. 400 méteres
síkfutás. 4. Magasugrás. 5. Távolugrás. 6. Szu-
ronyvívás. 7. 200 méteres akadályfutás. 8.
Kézigránát dobás. 9. Síkfutás, döntő. 10. Bir-
kozás. 11. Harcmozzanat keretében csapat-
verseny.

Ezt követően 5-től 8 óráig szórakoztató
délután tombolával, szépségversennyel, kabaré-
val és sok élvezetes, kedves látványossággal.

A népnepély alatt a zenekar egy ma-
gas nivóju hangversennyel fog a debreceni
magyar közönségnek bemutatkozni.

Belépő díj ára 1 korona.

is, hogy a gazdák a városban tartott teheneiket
legeltethessék, mert minél több tehenet tarthat
a gazda a háznál, annál nagyobb mennyiségű tej
termék kerülhet a piacra és annál könnyebb az
élelmezés. Ha nincs legelő, vagy elégtelen az,
akkor a gazda kénytelen fejősteheneit a birto-
kán tartani, mely esetben bizony nem lehet a
tejet a városba szállítani, mert rendesen nagy
a távolság.

Ha a közszempontjából nem is várhatunk
ennyi belátást, de azt már mégis csak kérhet-
jük, hogy a telepeken lakó kisemberek részére
megfelelő nagyságú legelőt biztosítson a város.
Sok jogos panasz hallatszik erre vonatkozólag.
Az a telepen lakó ember, kinek ugyszólván
egész vagyonát képezi az az egy-két tehén,
kénytelen állatját eladni, mert nincs hol legel-
tetni. Hallgassák csak meg a tanács urak a
„Szotyori“ és egyéb telepek lakosait és ne
fedkezzenek meg a sámsoni „Kenyeres“ név
alatt bérelt volt legelőkről sem. De a lakos-
ságnak ne azt a felvilágosítást adják, hogy az
a legelő csak jártató, mert akkor jogosan
mondja az a telepi lakos, hogy arra néki nem
kell legelő vagy gyepföld, mert ha jártatni
akarja a jószágát, akkor kiviszi az országotra.
A gazdaközönség méltán elvárja, hogy a városi
tanács ezt és az ehhez hasonló kérdéseket na-
gyobb tapintattal és körültekintéssel kezelje
a jövőben, mert elég sok volt már a keserűség-
ből. Ne akarjon a város mindenáron a lakos-
ság érdekei ellen cselekedni.

Megszakadt az összeköttetés a lengyelek és csehek között

Páris, június 1. (Nemz. St. tel. jel.) A
Radio-iroda jelenti, hogy a lengyelek és cseh-
köztiársaság között a diplomáciai összeköttetés
megszakadt. A népszavazási területéről az ösz-
szes cseh munkásokat kiutasították.

Rovás

A FRANCIA SAJTÓBAN,

melyet pedig ugyancsak „laposan“ meginfor-
máltak a mi kedves szomszédaink és belföldi
jóbarátaink, — egyre jobban bon'ogatja szár-
nyait az igazság megtépett tollu Phönix-ma-
dara. A francia közvélemény nap nap után meg-
szólal itt is, ott is és szokailanul merész han-
gon kritizálja, rosszalja, sőt kárhóztatja a fran-
cia kormány magyar politikáját. A kamarában
s a francia tudomány, irodalom és művészet
számos templomában szemrehányó szavakkal
illetik tekintélyes politikusok, tudósok és mű-
vészek Franciaország kiméltlen és tulszigoru
magyarellenes magatartását s ezek visszhangja-
képen a sajtó is lassanként több megértéssel
és tárgyilagossággal foglalkozik a magyar béke-
szerződéssel. Az *Essays Critiques* című folyó-
irat legutóbbi számában például a következőket
írja:

„Külpolitikai kérdésekben nálunk hihetel-
len közöny észlelhető, különösen ha teljesen
nyakunkba nem szakadnak. Németországgal
folytatott tárgyalásaink még megtörtötték a
lapok hasábjait. Ausztriáról már kevesebbet
olvashattunk. Bulgáriáról alig esett egy két szó,
Magyarországról szinte semmit sem hallani.
Fölmerülhet a kérdés, vajjon a magyarokat
egyáltalában létezőnek tartják-e. Magyarország
tragikus megcsönkítéséről alig esik komoly szó,
holott Magyarország megcsönkítése éppen úgy,
mint Ausztriáé, lehetetlen. Valósággal ér-
hetetlen, hogy nyújthatott Franciaország ahhoz
segítőkezet. Magyarország fölösztása Európa
balkanizálásának utolsó stádiumát jelenti, mely
a háborus mozgalmakat kontinensünk kellős
közepén is állandósítani fogja. A hies nem-
zetiségi önrendelkezési elvvel ugyancsak kiját-
szották a mi tudatlanságunkat történelmi és
földrajzi dotgokban.“

Bizonyosnak látszik ezeketán, hogy a
franciák megtévesztett fölfogása és véleménye
hamarosan megváltozik felőlünk és a magyar
diplomácián mulik majd, hogy ki tudja-e hasz-
nálni ezt a kedvező hangulatot arra, hogy
visszaállítsa, elmélyítse, gyümölcsözővé és tar-
tossá tegye a múltban oly bensőséges és szép
emlékekben gazdag hagyományos francia-ma-
gyar barátságot... Ha elég éleltrevaló és ügyes
lesz ehhez a magyar diplomácia, akkor Magyar-
ország kilátásai a jövőre vonatkozólag egy
csapásra elérik a maximumot s megvalósulhat
mindaz, ami után most

„Buzgó imádság epedez
Százerek ajakán!...“

TÁVIRATOK

A „Matin“ az áresésekről

Páris, június 1. (Nemz. St. tel. jel.) A
„Matin“ a legutóbbi áresésekről a következőket
írja: Az áresés állandó lesz és belátható
ideig nem fog árcsökkenés bekövetkezni. Nagy
áresésekre nem lehetszámítani, de ez a megin-
dult olcsóbbodás megmarad rendez medrében
és 2 év alatt minden cikknél normális lesz.

Amit ők szeretnének...

Kolozsvár, június 1. (Nemz. St. tel. jel.)
Mihályi Tivadar, a kolozsvári Esti Lap tudó-
sítója előtt a következőket mondotta: Buda-
pestre való utazásomhoz olyan megjegyzéseket
füztek, mintha a magyar kormánnyal már tárg-
yaltam volna. Ez nem igaz. A nekem adott
megbízás részleteiről még korainak tartom
nyilatkozni, de annyit mondhatok, hogy a béke
aláírása után nyomban Budapestre fogok
utazni, hogy Románia és Magyarország között
a tárgyalásokat megkezdjem. Csak a béke alá-
írását várom és ha ez megtörtént, egyengetni
fogom Romániának Magyarországhoz való jó
viszonyát.

Tárgyalások az orosz kiküldötttel

Páris, június 1. (Nemz. St. tel. jel.) Az
„Echo de Paris“ jelenti, hogy Cambon lon-
doni nagykövet és Millerand között tanácsko-
zások voltak, melyek szerint Millerand nem
fog résztvenni a Krizsán orosz népbiztossal
folytatandó tárgyalásokon.

HIREK

Fehér foltok

tarkították lapunk legutóbbi számát. A kíváncsi olvasó elgondolkozva nézi az üresen maradt helyet s töri a fejét, micsoda veszedelmes tanokat hirdethetünk mi ott, amit neki nem volt szabad elolvasni. Mi pedig itt állunk az alatt a vézna vád alatt, hogy meggondolatlanul vagy rasszhiszeműen ártalmára vagyunk a közérdeknek, és szükséges, hogy egy nálunknál megfontoltabb és derekabb valaki vigyázzon a körműnkre. Szégyelnek, ha így volna. Megnyugtathatjuk olvasóinkat, hogy a kitörölt helyeken sem veszedelmes tanokat nem hirdettünk, sem meggondolatlanul nem akartunk nyilvánosságra hozni semmit, aminek publikálása nem kívánatos. Nagy súlyt helyezünk arra, hogy hűséges olvasó közönségünk továbbra is rendületlenül bízzék egy komolyságunkban, mint jóhiszeműségünkben. Még csak annyit: mi halálos-komolyan értelmezzük a véleménynyilvánítás és így a tisztességes sajtó szabadságát, s azt minden oldalról jöhető támadással szemben megvédelmezni készek vagyunk.

Egyébként a törítés — mint ma már értesülünk — a cenzor tévedésén alapult, minek eklatáns bizonyítéka az, hogy a törölt részt mai számunkban módunkban áll szöszterint leközölni lme a nagybankokra nézve:

Akkor, igaz, fergeteg volt, ebredtek az átomkóros magyarok és nem egészen kedvük szerint beszélgettek. De hát csak beszéd volt minden, s szépen elvonult a fergeteg, — most már nincs mitől tartani. Most már ki lehet mutatni, hogy mit kerestek, mit nyertek a nagy háboru alatt s mennyi maradt nekik a rossztestvérek sápjá után is. Hát nem hiába üvöltöttek hozsánát a háborunak és húzták, erőltették az életét hadikölcsönnel, és sietették az összeomlást, melyből csak ők kerültek ki teljes, ragyogó épségben. Megfizették az bőségesen! .. Most ők fizetnek. Nézzük csak a beszámolót. Hová teszi a két vezető nagybank a 19 és 17 milliókat, melyekből a bankdirektori fényes fizetések, igazgatósági cápa-jutalékok és mindennemű üzleti kiadások és költségek már előre levonattak? Természetesen a rettenetes drágaság enyhítésére fordítja, népkonyhákat állítat, a lerongyolt haza oltárára helyezi? Természetesen... Huszonöt és fél milliót adnak a szegény, szükölködő részvényeseknek, a Herzogoknak, a Guttmannoknak, Weiszeknek és Schwartzoknak, 3 milliót a sovány tartalékoknak, 2 milliót a robotoló és görnyedő igazgatók nyugdíjalapjának, 3 milliót a bizonytalan jövő esztendőnek, 1 milliót a szerencsétlen, agyongyötört szibériai hadifoglyoknak, 700 ezret a kihezett bankfiuk segélyalapjának! .. Oh, mennyi hálával tartozik ezért a nyomorult, esontig soványodott árnyék-haza nekik! Mily áldásos, hasznos, önzetlen, hazafias munkát fejtenek ők ki: Krausz Simi és a Beck Miksa báró... Törhetjük a fejünket: hogyan hálaljuk meg nekik? ..

— Friedrich István a Hajduságon. A keresztény nemzeti párt vezére, Friedrich István, aki vasárnap Hajduszoboszlón, Debrecenben és Derecskén mutatkozott be először a Tiszántul népének, hétfőn délután 5 órakor Hajduböszörménybe utazott jelöltje, dr Kovács József debreceni ügyvéd támogatására. Friedrichet a vasutnál Paksy Károly polgármester udvözoite a hajduváros közönsége nevében, mint a keresztény nemzeti irányzat utolsó bajnokát. A városháza udvarán mintegy háromezer főnyi közönség részvételével zajlott le a népgyűlés, melyet az ebredő magyarok hajduböszörményi népes egyesületének elnöke nyitott meg, majd Friedrich István ismertette pártja programját és meleg szeretettel ajánlotta jelöltjét a kerület népének. Utána dr rasanádi Kovács József jelölt beszélt nagyhatással a zsidó kérdéstről, majd Fongler Béla nemzetgyűlési képviselő ötletesen gunyolta a cselekvésre képtelen kormányzatot és kimutatta, hogy a felülbélyegzés csak a szegény magyarokat sújtotta, a zsidók előre tudták és tudták a kékpénzen. Böszörményből kedden délelőtt Friedrich külön vonaton Hajdudorogra utazott, honnan délután Kemezsere ment át.

Fogva marad a szegedi főrabbi

A vád tanács nem fogadta el a kauciót

Szeged, június 1. (Nemzeti St. tel. jel.) Löw Immanuel szegedi főrabbi ügyének tárgyalásával kapcsolatban a vizsgáló bíró a főrabbi további fogvatartását rendelte el. — A végzés ellen dr Baracs Marcel ügyvéd felfolyamodással élt, s kérte, hogy a főrabbit meg-

felelő kaució ellenében helyezték szabadlábra, vagy engedjék meg a lakásán való őriztetését. A törvényszék másodfokon is elutasította a főrabbi kérését azzal a megokolással, hogy a vizsgáló bíró jelentése folytán a főrabbi további fogvatartását indokoltak tartja.

— Városi közgyűlés. A város törvényhatósági bizottsága szombaton délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyen beiktalják állásába Hubert Ottó kormánybiztos főispánt.

— A Baross Szövetség tegnap tartott szervező-bizottsági ülésén elhatározta, hogy a debreceni helyi csoport alakuló gyűlését csütörtökön, Urnapján délután 4 órakor tartja meg a Bika-szálló kistermében. Egyben megtették az előkészületeket a Szövetség vasárnapi propaganda nagygyűlésére, melyen Emich Gusztáv kereskedelmi miniszteren kívül a központi vezetőség 12 tagu küldöttsége fog megjelenni. Szombaton este Debrecenbe érkezik e célból gróf Hoyos-Wenckheim Fülöp, a Baross Szövetség elnöke, Rausch Aladár, Lingel Károly, Martin Gyula, Saxlehner Ödön csoportelölők, Girardi Tibor, Mössmer József, Barcen Gábor, Kossalka János, Mittel-dorfer Ottó, dr Tauffer Gábor és dr Szelnár Aladár választmányi tagok kíséretében. A nagygyűlés, mely iránt a keresztény iparosok és kereskedők körében óriási érdeklődés mutatkozik, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz az Arany-Bika kistermében.

— Református tanítók konferenciája. A debreceni ref. tanítók, ez évben tegnap tartották második tudományos konferenciájukat, Uray Sándor iskolaszéki elnök vezetésével, ki a népes összejövetelt rövid reggeli istentisztelettel nyitotta meg. A konferencia tárgya ezutal nyégy szakeiőadás volt a következő renddel: Törös Károly helybeli tanító „a jövő iskolája” képét rajzolta meg s kijelölte azokat a közvetlen teendőket, melyek ennek megvalósítása körül a tanítóságra várnak. Utána Balogh Kálmán, kolozsvári menekült áll. tanítóképzési tanár „Olvasmánytárgyalás” címen értekezett, igen élvezetesen nyujtván 36 éves praxisa legszebb eredményeit. — Dr Csörzs Károly orvos „az iskola hygienája köréből” mutatót be somoru képeket s állította fel a legsürgösebb teendők utjelzőit. — Végül Mészáros József igazgatótanító az iskolai kirándulások elveit s praktikus programját vázolta, egészen gyakorlatias alapon. — Mindenik előadást egy-egy félórás eszmecsere követte, melynek során igen sok értékes új gondolat került felszínre s konkrét megállapodásokra jutott a konferencia, — melynek sorozata a jövő iskolai évben még gazdagabb tartalommal folytatódni fog.

— A hazafias városi hatóság. Kecskemét város törvényhatósága határozatot hozott, mely szerint Kecskeméten június hó 11-én mindenki hajmőljön és aznapi háztartási szükségletének összegét adja a szibériai hadifoglyok hazahozatalára. A bőjt maga emlékeztesse a lakosságot a rab magyar katonák mérhetetlen szenvedéseire... Hogy Debrecen város hatóságainak semmi, de semmi sem jut eszébe.

— Hogy dolgoznak a szerbek? Budapestről jelentik, hogy Jasenovác szlovén községben Madákovics Mihály szerb plébános megtiltotta a tanítónak, hogy az iskolás gyerekek horvátul énekeljenek.

— Modern nyári uszoda a Margit-fürdőben okleveles uszómester felügyelete alatt, megnyílik június első hetében. Idénybérlet júniustól szeptemberig 350 korona, havibérlet 150 korona, már válthatók a Margit-fürdő pénztáránál. Az uszoda használata délelőtt 6—8-ig férfiak, 8—12 ig hölgyek, délután fél 2 től 7 óráig férfiak részére.

— A nádudvari mandátum. Dr Osvárh Ferenc pártönkivüli hisgazda képviselőjelölt Püspökladányon és Nádudvaron tartotta programbeszédét. A választók mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták és biztosították változatlan bizalmukról.

— Felülfizetések. A m. kir. szombathelyi hadosztályparancsnokság köszönettel nyugtázza a hadosztály egyesített zenekarainak f. é. május hó 29-én megtartott jóitekonyecelu symponikus hangversenyére történt alábbi felülfizetéseket: N. N. 250, Szent-Királyi Tivadar 200, N. N. 50, Szártori Albert 40, N. N. 30, Kulcsár Imréné 30, K. J. 20, N. N. 20, N. N. 10, Vinkler Imre 5, Szalánczy József 5 korona. Összesen 650 korona.

— A debreceni keresztény biztosító r.-t. igazgatósága felhívja azon t. részvényeseit, kik a jegyzett részvényeik névértékének legalább 50 %-át még nem fizették meg, hogy az 50 százalékiig hiányzó összegeket a f. évi május 16 án tartott közgyűlésén hozott határozat alapján f. év július 5 ig pénztárunknál (Verböczy u. 2.) befizetni sziveskedjenek.

— A keresztény fatermelő szövetkezet részvényjegyzése igazgatósági határozat folytán június 6-ig meghosszabbított. Egy részvény ára 100 kor. és 10 kor. beiratkozás. Jegyezni lehet naponta Szigeti József titkárnál Bika-szálloda II. em. 253. d. e. 9—12., d. u. 3—7-ig. Vidékiek is jegyezhetnek.

— Adomány. Ifj. Schaff János táncitanító ápr. 16-án 500 koronát juttatott hozzánk a Nemzeti Hadsereg céljaira. Az adományt gyűjtésünkhöz csatoltuk, mely ez összeggei 4,420 koronára emelkedett.

— Megint Nyiregyháza. A budapesti államrendőrség egyik tisztviselője tegnap elutazott Nyiregyházára, ahonnan újabb 150 galiciait fog elvinni Budapestre illetve Lengyelországba való kitoloncolás végett... Ugylátszik Nyiregyháza komolyan veszik a valótajavítást!

— Rendőri hir. Hüllen cseléd. A rendőrség a zsihogón letartóztatta Vietorisz Máriát, aki Burai Józsefné monostorpályi gazdálkodónál volt alkalmazva. Több ruhaneműt lopott el, amelyet Debrecenben akart értékesíteni.

— A hentes és mészáros urak sziveskedjenek f. hó 3-án csütörtökön d. e. fél 9 órakor a közvágóhídon tartandó gyűlésre pontosan és teljes számban megjelenni. Igazgatóság.

— Pálóczi Horváth Barnabás festőművész iskoláját Nagyerdő 31. sz. villájába helyezte. Rendeléseket s tanítványokat még elfogad. Beiratások és rendelések naponta eszközöltetnek.

— Ünnepi, nagy táncestély lesz 3-án csütörtökön a Royalban 8 órai kezdettel. Belépődij vigalmi adóval 6 korona.

— Vass Miklós okl. táncitanító ez uton hívja meg vendégeit és ösmerőseit június hó 3-án csütörtökön este 8 órai kezdettel a Bika-kistermében tartandó nagy Urnapi táncestélyre a melyen Rácz Laci teljes zenekarával játszik.

— Cérna és selyem kesztyűk, frissgumi áru, vizelet tartó, gumi harisnya, egyentartó, mlűláb, műkéz kapható: Vitárius, Piac-u 16..

— Városunk legmegbízhatóbb és legrégebb molykár elleni megóvó vállalata: Nagy József, szűcs-mester, Szent-Anna-u. 3. sz.

Ne sajnálja, hogy beszüntettem Péterfia-utca 53. alatt a régi nyakkendők átalakítását. Június 1-től Rákóczi-u 23 alatt megint újjáalakítom legrosszabb nyakkendőit is.

Schusztler Ferenc fogászati műterme Bar-utca 11. sz.

Minden szeretetbéllyeggel egyegy menekültnak könnyét száritjuk fel!

Művészet

Az erdélyi lakodalom szin pompás előadását megismételte hétfőn az a lelkes műkedvelő társaság, melyet a buzgó Fráter Erzsébet toborzott egybe. A régi kincses, boldog Erdély főúri pompája, gyönyörű magyar beszéde, kedves szokásai, tréfái, muzsikája, tánci keltek ismét életre előttünk, bánatos gyönyörűségre, könnyes mosolyra hangolva mindnyájunkat. A kiütően összetanult előadás messze felülhaladta a műkedvelő színvonalát s csak sajnálhattuk, hogy az élvezetben nem részeltethettük Szádeczky Lajost, aki költői tartalommal gazdagította a poétikus képeket. A szereplőket külön megemlíteni nincs terünk, ám hogy dr. Winklerné Reteghy Margitot mégis kiemeljük, ne legyen az a többiek megbántása. Az ő előbeszéde adta meg az estélyi uralkodó hangulatát, az ő lelke jött a miénkért, hogy közös érzések tüzeben összeforrasztva mindnyájunkét számonkérje tőlünk a honszerelmünket, a hűségünket, a ragaszkodást a dicső múlt emlékeihez, s a tettekre nagy elhatározásokat, hogy *dicső jövő* harcos áldozataira is egyek vagyunk. Nem lehetne szebben azt a prologust megálmodni és szavakba önteni, mint ahogyan azt Winklerné megírta, és nem lehetne nála művészebb tökéletességgel, megrázóbban, igazabban elmondani. A régi Erdély főúri lovagtermének hődió, pompás urnóját láttuk személyében magunk előtt, és az egész estén arra gondoltunk, hogy ma minden órában szükségé lenne a vivódó magyarság lelki életének a multak tradíciójának ily hatásos felidézésére, és szüksége lenne társadalmunk, tespedt, szunnyadó rétegeinek a Reteghy Margitok izzó, elszánt, lelkesítő honszerelmére.

Választási mozgalmak

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjának nagy választmánya pénteken délután 6 órakor a Jogász- és Tisztviselőkörben (Piac-u. 18.) nagy értekezletet tart. Az összes női és férfi választmányi tagok feltétlenül pontos megjelenését kéri a Pártelnökség. — A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjának tagjait kéri, hogy szavazólapjaikat — esetleg a házmegebizoltak útján — még ma szerdán az illető körzet elnökségétől átvenni sziveskedjenek. A Pártelnökség.

Szinház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ úr.

VIGSZINHÁZ:

Szerdán: Mágus Miska, operett.

Szinházi és mozgószinházi irodák jelentése.

* A Vigszinházban ma a Mágus Miska operett kerül színre. Cimszerepet Kormos Ferencz Játssa.

* Urnapi előadások. Holnap, urnapiján délután az Igmándi kis pap népszínmű este a színésziskola vizsga előadása lesz. Színre kerül a „Kis gróf”, „Három a kis leány” operettek részletei és a „Dolovai nábob leánya” színmű. Jeggelövé.

* *Judez* új meghizatása II kalandorregény 5 részben 26 felvonásban, második rész „Delejes álom” 6 felvonásban a főszerepben René Cresté, ma mutatja be az Uránia. Előadások: 5, 7 és 9 órakor. Az Apollóban ma utoljára van műsoron. az „Egy Dollár királynő” kalandjainak harmadik része: Versenyfutás a halállal. Előadások 5, 7 és 9 órakor.

SPORT

Meghívó. Értesitem a DEAC football szakosztályának tagjait, hogy f. hó 2-án, szerdán délután 5 órai kezdettel szakosztályi gyűlést tart az Egyetemi körben, melyre a tagok pontos megjelenését kéri az intézőség.

Eredmények. DMáVTK—DNySC 10:0. Félidő (6:0). — DMáVTK I. b.—DNySC I. b. 2:0. DVSC—NyTVE (Nyiregyháza) 2:2. A vasutasok tartalékkal játszottak. — DKASE—Karcagi Sp. E. 8:0.

Törvénykezés

§ A Szelényi-féle bélyegok orgazdája A törvényszék büntető tanácsa ma tárgyalta a Somogyi János festő ügyét, aki ez év márciusában — a Dr. Szelényi gyógyszerészől ellopott bélyegeket — állítólag egy oláh tisztól megvásárolta és Antalfy József üzletében akarta értékesíteni. A rendőrség azonban — mint annak idején megirtuk — tudomást szerzett a dolgról és Somogyit letartóztatta. Somogyi ellentétben a rendőrségen tett vallomásával, mindent tagadott, de a bíróság megállapította bűnösségét és orgazdaság vétségéért 8 hónapi fegyházra és 3 évi hivatalvesztésre ítélte.

A NAGYERDEI

Vizgyógyintézet, Kád és Gőzfürdő

állandóan nyitva.

És pedig:

I. VIZGYÓGYINTÉZET:

mely legújabb gyógyszappal is rendelkezik, férfiak részére: reggel fél 7-től 10-ig, délután fél 5-től 7 óráig. Nők részére: délelőtt 10-től 11-ig, s délután fél 3-tól fél 5 óráig.

II. GŐZFÜRDŐT

használhatja férfiak vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton. Nők: hétfőn, szerdán és pénteken egész napon át.

A gőzfürdő árai: délelőtt 12 kor. délután (friss vízzel töltéssel) 10 kor.

III. A KÁDFÜRDŐT

ugy a férfiak, mint nők egész napon használhatják. A fürdőtelepen csinos kiállítású cégreklámok elhelyeztetnek.

Fodrászno ki manikürözni tud felvétetik.

MEGHIVÁS

Van szerencsénk a h.-dorogi részvénytakarék-tár t. részvényeseit az 1920. évi június hó 13-án, délután 4 órakor az intézet helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelttel meghívni.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlés vezetésére elnök választása.
2. Az elnök által a jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kijelölése.
3. Igazgatósági jelentés az 1919. évről.
4. Felügyelőbizottsági jelentés az 1919. évről.
5. Az 1919. évi zárszámadás és mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása.

o. Igazgatósági tagok választása. A mérleg és számadások a jelentésekkel együtt a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt megtekintethetők.

Hajdudorog, 1920 május hó 27.

Az igazgatóság.

Mérleg 1919. dec. 31.
Vagyon: Készpénz K 10050.00, Váró K 40364.79, Jelzálog K 34419.—, Kötelezés K 162402.—, Érték-papír K 355549.—, Ingatlan K 3000.—, Folyószámla betét K 265409.38. Pénzüntézet központ K 1600.—, Összesen K 1238889.03.

Teher: Részvénytőke K 100000.—, Tartaléktőke K 200000.—, Nyugdíj K 32230.42, Betét K 878041.34, Átmeneti kamat K 3000.—, Letét K 3757.70, Jótékony-cél K 137.—, Fel nem vett osztalék K 4383.—, Nyereség K 16439.57, Összesen K 1238889.03.

Nyereség—vesztés számla 1919. dec. 31.
Bévetel: Nyereség áthozat 1919. évről K 1964.43, Kamatok és díjak K 53688.55, Leirt követelés K 217.—, Összesen K 55869.98.

Kiadás: Betétkamat K 10911.96, Betétkamat adó K 1091.20, Üzleti költség K 17116.—, Adó és illeték K 10310.60, Nyereség K 16439.98, Összesen K 55869.98.
Hajdudorog, 1919 december 31.

Révész Mihály igazgató, Breuer Béla könyvelő, Rajk Imre pénztárnok. Igazgatóság: Barna Mihály, Bleier Lajos, Hercz Jakab, Orosz Endre, Reichman Mór, Vincze János. Felügyelőbizottság: Ujhelyi Andor, Farkas Győző, Novak Géza, Harsányi Károly.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hadiárva

vagy menekült család szelid jó nevelésben részesült 10—12 éves leánygyermekét családtagként elfogadom. Cim: Városi tisztviselő. Kishegyesi-ut 13. sz. délután 2—3 órákor kérem a gyermeket elhozni.

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók

FORGÁCS I.

MŰRÁB, Bábogós-utca.

Pezsgős

üvegeket vesz a „Török” pezsgógyár.

Vidéki

városban uri ember gyermekeket szerető anyahelyettes és házvezetőnőül idős magános uriaszonyt keres. Cimet a kiadóhivatal tudatja.

Cukorborsó

hüvelyben 1 kg. 6 kor. Reggeli órákban kapható szerdán, szombaton. Méliusz-tér 13.

Eladó

a sámsóni uton a Böjér-féle nagy ház mellett három házhely 300—300 négyszögölesek Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Blattner József

Csapó-utca 1. sz.
Üvegezési és kőperesztes vállalatok tükrök és ablakok nagy választékban.

Természetes kárpáti
Málnaszörpnagyban és
kicsinyben

Kontsek Gézánál, Kossuth-utca.

Tűzifát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsanként
Polyánszky Oroszt tűzifakereskedő
Miklós-u. végén, Szoboszló-ut 1. és Piac-u. 58.
Ugyanott faszén is kapható.

Cukorborsó hüvelyes

naponta délelőtt 7—12 óráig és délután 3—6 óráig nagyobb mennyiségben is kapható kilogrammonként 7 koronáért a MACSI URADALOM Hatvan-u. 1. sz. alatti zöldségüzletében és Félégyházy János Piac-u. 65. szám alatti fűszer stb. üzletében

Ke. 3334/22.—1918.

Hirdetmény

A debreczeni kir. törvényszék közbirre teszi, hogy Grünfeld Hermann volt kereskedő hajdudorogi lakos csődönkívüli kényszerelgészési ügyében az egyezségi tárgyalásra újabb határnapul 1920. évi június hó 19. napjának d. e. 9 óráját tüzte ki, az érdekelteknek a törvényszéknél az I. emelet 78. sz. hivatalos helyiségben kell megjelenniök
Debreczen, 1920 május 19.

Harsányi sk.
tszéki biró.

APOLLO

Szerda június 2.

Egy dollárkirálynő

kalandjai III.

kalandörténet 5 részben

III. rész:

Versenyfutás a halállal.

6 felv. Főszereplő: Pearl White.

Előadások 5, 7 és 9-kor.

URANIA

Szerda Csütörtök Péntek

Szombat Vasárnap

öt napig

JUDEX II. új megbízatása

Filmregény 5 részben 26 felvon.

II. rész: Delejes álom.

6 felv.

Főszereplő: René Cresté

Előadások 5, 7 és 9-kor.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-
KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.